

VAISTINIS NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

- Kada galima atlikti vaistinį nėštumo nutraukimą?
- Vaistinio nėštumo nutraukimo privalumai lyginant su chirurginiu nėštumo nutraukimu
- Kur reikia kreiptis, jei norima nutraukti nėštumą?
 - Vaistinio nėštumo nutraukimo procedūros eiga
 - Vaistiniam nėštumo nutraukimui skiriami vaistai
 - Kokių šalutinių reiškinių galima tikėtis po vaistų vartojimo?
- Situacijos, kada reikia kreiptis skubios pagalbos
 - Kitos situacijos
 - Vizitas po nėštumo nutraukimo

.L.A.G.D.

VAISTINIS NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

Vaistinis nėštumo nutraukimas – saugus ir efektyvus (efektyvumas 95,0–97,0 proc.) neplanuoto ir nepageidaujamo nėštumo nutraukimo būdas, kuomet skiriami specialūs vaistai sukelti abortą.

Kada galima atlikti vaistinį nėštumo nutraukimą?

Vaistiniu būdu moters noru leidžiama nutraukti ne didesnę kaip 9 sav. (8 sav. 6 d.) nėštumą, kai nėra kontraindikacijų ir moteris yra pasirašiusi informuoto paciento sutikimą.

Vaistinio nėštumo nutraukimo privalumai lyginant su chirurginiu nėštumo nutraukimu

- Neatliekama chirurginė intervencija, todėl mažesnė gimdos pažeidimo, infekcijos ir kitų komplikacijų rizika.
- Neatliekama narkozė, todėl mažesnė susijusių komplikacijų rizika.
- Nereikalinga moters hospitalizacija (gulėjimas ligoninėje), nėštumo nutraukimas įvyksta moteriai įprastoje aplinkoje (pavyzdžiui, namuose), todėl paprastai yra patiriama mažiau streso.
- Nedidėja nevaisingumo, krūtų ir kitų vėžio rūšių rizika.

Kur reikia kreiptis, jei norima nutraukti nėštumą?

Pirmiausia, dėl nėštumo nutraukimo reikėtų kreiptis į valstybinėje ar privačioje gydymo įstaigoje dirbantį gydytoją akušerį ginekologą.

Konsultacijos metu gydytojas paaiškins apie:

- nėštumo vystymąsi, Lietuvoje ir pasaulyje naudojamus nėštumo nutraukimo būdus, jų eigą, kontraindikacijas, šalutinius reiškinius ir galimas komplikacijas;
- ar vaistinis nėštumo nutraukimas yra pirmo pasirinkimo nėštumo nutraukimo būdas individualiu atveju, pateiks galimas alternatyvas;
- pagalbos priemones fizinei, psichologinei ir emocinei savijautai, nėštumo planavimą ateityje;
- gali pasiūlyti medicinos psichologo konsultaciją. Ši konsultacija nėra privaloma ir negali sudaryti kliūčių atlikti nėštumo nutraukimą laiku. Jei moteris neturi abejonių dėl nėštumo nutraukimo, neturėtų būti bandoma pakeisti jos sprendimą arba atidėti procedūrą.

Moteris turi informuoti gydytoją apie sveikatos sutrikimus, visus vartojamus vaistus, maisto papildus ir vitaminus bei kitas aktualias aplinkybes. Taip pat turi aiškiai ir atvirai gydytojui išsakyti visus rūpimus klausimus bei nuogąstavimus, susijusias su tolimesne nėštumo eiga ir jo nutraukimu. Visa tai yra svarbu, kad būtų sulaukta aiškių ir suprantamų atsakymų, o paskui moteris kartu su gydytoju priimtų jai tinkamiausią sprendimą dėl tolimesnės įvykių eigos.

Vaistinio nėštumo nutraukimo procedūros eiga

- Pirmiausia, gydytojas atlieka apžiūrą, patikslina nėštumo trukmę, įvertina moters sveikatos būklę, paskiria reikalingus laboratorinius ir instrumentinius tyrimus. Nėštumo laikas yra apskaičiuojamas pagal moters paskutinių mėnesinių datą, jei mėnesinių ciklas buvo reguliarus arba ultragarsinio tyrimo metodu, jei mėnesinių ciklas buvo nereguliarus arba moteris tiksliai neprisimena paskutinių mėnesinių datos. Jei moteris pastojo gimdoje turėdama gimdos spiralę, ją gydytojas pašalins prieš vaistinį nėštumo nutraukimą. Rh D neigiamoms moterims anti-D imunoprofilaktika bus atlikta vadovaujantis metodikomis.
- Po to gydytojas su moterimi išsamiai aptaria informaciją, susijusią tiek bendrai su nėštumo nutraukimo procedūromis, tiek su vaistiniu nėštumo nutraukimu, nėštumo vystymąsi ir nėštumo planavimu ateityje.
- Jei moteris ir toliau bus apsisprendusi nutraukti nėštumą, o įvertinus apžiūros, tyrimų ir konsultacijos rezultatus, vaistinis nėštumo nutraukimo metodas bus vertinamas kaip tinkamiausias, gydytojas išrašys receptą specialioms medikamentams įsigyti bei paaiškins kaip tiksliai juos vartoti.

VAISTINIS NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

Vaistiniam nėštumo nutraukimui skiriami vaistai

- *Mifepristone* blokuoja progesterono – specialaus hormono, kuris yra itin svarbus nėštumo užsimezgamui ir sėkmingam vystymuisi, receptorių, todėl nėštumas nustoja vystytis. Negalima gerti greipfruto sulčių ir valgyti greipfruto vaistų vartojimo metu, nes šis vaisius mažina *Mifepristone* įsisavinimą organizme. Išvėmus *Mifepristone* per 1 val. nuo jo suvartojimo, reikia kreiptis į gydytoją dėl papildomos vaistų dozės ir vaistų nuo pykinimo bei vėmimo skyrimo.
- *Misoprostol* suminkština gimdos kaklelio audinius, praveria gimdos kaklelio kanalą bei sukelia gimdos susitraukimus, todėl iškart arba per kelias pirmas valandas po jo suvartojimo prasideda skausmingi gimdos susitraukimai ir iš makšties pasirodo kraujingos išskyros. Būtina, kad *Misoprostol* tabletės už skruosto arba po liežuviu išbūtų nenurytos bent 30 min., o iš makšties neiškristų irgi bent 30 min. Skausmingiausi gimdos susitraukimai bei gausiausias kraujavimas trunka nuo dviejų iki kelių valandų ir žymiai susilpnėja, kai vaisius ir nėštuminiai audiniai pasišalina iš gimdos. Praėjus vienai - dviem paroms nuo *Misoprostol* naudojimo kraujavimas labai susilpnėja ir paprastai lieka tik „tepimas“, kuris gali trukti dvi savaites ar, retesniais atvejais, ir ilgiau.

Kokių šalutinių reiškinių galima tikėtis po vaistų vartojimo?

Dažniausi šalutiniai reiškiniai: kas trečiai – aštuntai moteriai pasireiškia viduriavimas, 14,0 proc. – pilvo skausmai, 3,2 proc. – pykinimas, 2,9 proc. – pilvo pūtimas ir 2,4 proc. – galvos skausmas.

Kadangi vaistai skirti nėštumui nutraukti, gali sukelti galvos svaigimą bei silpnumą, po jų panaudojimo tą dieną nepatariama vairuoti automobilio ir dirbti su įrenginiais, galinčiais sukelti traumas.

Retesni šalutiniai reiškiniai: vėmimas, vidurių užkietėjimas, karščiavimas, šaltkrėtis, krūtų ar įvairūs kiti skausmai.

Visi išvardinti šalutiniai reiškiniai paprastai nekelia rimtesnio pavojaus sveikatai.

Situacijos, kada reikia kreiptis skubios pagalbos

- Jei šalutiniai simptomai užsitęsia ilgiau nei 24 val. po *Misoprostol* vartojimo, dinamikoje nesilpnėja ir ypač, jei intensyvėja.
- Jei skausmingi gimdos susitraukimai dinamikoje nesilpnėja, o ypač jei stiprėja net ir po vaistų nuo skausmo vartojimo arba iš karto yra labai stiprūs.
- Jei moteriai atrodo, kad per gausiai ir (arba) per ilgai kraujuoja (pavyzdžiui, per 1–2 val. sunaudoja 2 ir daugiau didžiųjų higieninių įklotų (pakelių)).
- Visais atvejais, kai moteriai atrodo, kad nėštumo nutraukimo eiga vyksta ne taip, kaip konsultavo gydytojas, ir (arba) kelia nerimą bei baimę.

Kitos situacijos

- **Reikia papildomos vaistų dozės.** Ši situacija dažniausiai atsitinka tuomet, kai moteris nesuvalgo *Misoprostol* pagal gydytojo rekomendacijas ir (arba) kraujavimas neprasideda per 24 val. po *Misoprostol* vartojimo.
- **Nėštumas nenutrūko.** Tikimybė, kad metodas nebus veiksmingas padidėja tuomet, jei yra nesilaikoma gydytojo rekomendacijų, pavyzdžiui, jei laiko tarpas tarp *Mifepristone* ir *Misoprostol* vartojimo yra trumpesnis nei 24–36 val. Atvejais, kai nėštumas nenutrūksta arba abortas įvyksta tik iš dalies, gali prireikti chirurginės intervencijos.

VAISTINIS NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

Simptomai, rodantys, kad nėštumas galimai vystosi toliau:

- kraujavimas iš makšties truko trumpiau nei 4 dienas.
- Praėjus savaitei po *Misoprostol* vartojimo yra jaučiami nėštumui būdingi simptomai: krūtų maudimas, pykinimas, pilvo augimas.
- Išlieka teigiamas arba abejotinai teigiamas nėštumo testas.
- Vėluoja kitas mėnesinių ciklas.

Retais atvejais, kai, nepaisant vaistų vartojimo, nėštumas toliau vystosi ir moteris nusprendžia jo nenutraukti, vaisiaus apsigimimo pavojus nėra didesnis nei moterims, kurios nevartojo šių vaistų.

Vizitas po nėštumo nutraukimo

Įprastine tvarka pas gydytoją akušerį ginekologą reikia apsilankyti praėjus 7–14 d. po vaistų, skirtų nėštumui nutraukti, vartojimo, kad gydytojas įvertintų moters sveikatos būklę, ar nėštumas buvo sėkmingai nutrauktas, suteiktų konsultaciją dėl nėštumo planavimo ateityje ir kontracepcijos.

Po vaistinio nėštumo nutraukimo ovuliacija (tai procesas moters organizme, kai subrendusi kiaušialąstė palieka kiaušidę ir patenka į kiaušintakį, kur gali būti apvaisinta), tai reiškia ir tikimybė vėl pastoti, grįžta per 8–14 d., todėl, neplanuojant nėštumo, yra reikalinga efektyvi ir individualiai tinkanti bei priimtina kontracepcija. Patikimiausiai nuo nėštumo apsaugo ir yra saugi sveikatai bei vaisingumui šiuolaikinė hormoninė bei gimdinė kontracepcija.